

Závěrečná zpráva Akreditační komise o hodnocení Evropského polytechnického institutu, s.r.o., Kunovice

červen 2012

Úvod

Akreditační komise (dále jen AK) rozhodla na svém zasedání č. 3/2010 ve dnech 21. – 23. června 2010, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení Evropského polytechnického institutu s.r.o. (dále EPI Kunovice).

Pro tuto činnost jmenovala AK účelovou pracovní skupinu ve složení Vladimíra Dvořáková – předsedkyně, Jaromír Příhoda, Pavol Vincúr, Jan Roda, Jan Uhlíř a Jana Geršlová.

Hodnocení vysoké školy EPI Kunovice bylo reakcí na průběh hodnocení detašovaných pracovišť EPI Kunovice, které probíhalo od června 2009 a bylo uzavřeno v červnu 2010. Vzhledem k tomu, že v průběhu hodnocení AK konstatovala řadu nejasností či nedostatků, které se nepodařilo objasnit, rozhodla AK o novém hodnocení akreditovaných činnosti vysoké školy.

AK vycházela při hodnocení z následujících podkladů:

- Z kontrolní zprávy zpracované vedením EPI Kunovice z října 2011, jež měla reagovat na zjištěné nedostatky a nejasnosti konstатовané v závěrech z hodnocení z června 2010,
- z výroční zprávy za rok 2010 a aktualizace dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro rok 2011,
- kontroly průběhu státních závěrečných zkoušek dne 19. srpna 2009, kterého se za AK zúčastnili Vladimíra Dvořáková, Jana Geršlová, Pavel Žufan,
- z vyžádaných informací týkajících se změn personálního zabezpečení akreditovaných oborů,
- z vybraného vzorku bakalářských prací, posudků, studijní dokumentace absolventů studia,
- z informací přístupných na webových stránkách EPI Kunovice,
- z vnitřních předpisů EPI Kunovice,
- z údajů přístupných v rámci informačního systému školy a vedení studijní evidence,
- z poznatků získaných návštěvou EPI Kunovice.

Návštěva účelové pracovní skupiny na EPI Kunovice se uskutečnila 24. května 2012 ve složení: Vladimíra Dvořáková, Jana Geršlová, Jan Uhlíř, Jiří Smrčka – tajemník AK. Součástí návštěvy byla diskuse vedená na základě předchozího rozboru podkladových materiálů s vedením EPI Kunovice a s některými jeho akademickými pracovníky. Diskuse se studenty byla velmi omezená, přítomni byli pouze čtyři studenti z pracoviště Kroměříž, studenti z Kunovic v rozporu s rozvrhem již ve výuce nebyli. Vedení neúčast studentů zdůvodnilo již zkouškovým obdobím, ačkoli podle vyžádaného rozvrhu hodin měla probíhat takřka celé dopoledne výuka statistiky. Účelová pracovní skupina si prohlédla prostory školy, ověřila způsob vedení studijní dokumentace, způsob zveřejňování závěrečných prací a hodnocení jejich kvality, včetně kvality posudků.

AK konstatuje, že řada informací poskytovaných EPI Kunovice je nepřesná. AK není informována o závažných změnách v personálním zabezpečení, které se týkají akreditovaných studijních programů (podrobněji viz dále).

Charakteristika EPI Kunovice

EPI Kunovice má akreditované tři bakalářské studijní programy se 4 obory (v prezenční a kombinované formě studia). Výuku realizuje v Kunovicích a na detašovaných pracovištích Kroměříž a Hodonín).

Studijní program:

Bankovníctví, peněžnictví a pojišťovnictví

Obor: Finance a daně (platnost akreditace do 31. prosince 2015; AK zároveň vzhledem ke zjištěným závažným nedostatkům navrhla na svém zasedání 12. – 14. září 2011 omezení akreditace, rozhodnutí MŠMT nebylo do hodnocení EPI Kunovice pravomocné)

Management a marketing

Obor: Management a marketing zahraničního obchodu (platnost akreditace do 31. prosince 2015; AK zároveň vzhledem ke zjištěným závažným nedostatkům navrhla na svém zasedání 12. – 14. září 2011 omezení akreditace, rozhodnutí MŠMT nebylo do uzavření hodnocení EPI Kunovice pravomocné)

Informatika

Obor: Elektronické počítače (platnost akreditace do 31. prosince 2015)

Obor: Ekonomická informatika (platnost akreditace do 31. prosince 2015)

1. Schopnost kritické reflexe vývoje na škole a schopnost přijímat adekvátní opatření

Vzhledem k tomu, že hodnocení vysoké školy bezprostředně navazovalo na hodnocení poboček, AK nežadala zpracování standardní sebehodnotící zprávy na základě dotazníku, ale kontrolní zprávu, která by reagovala na zjištěné obecnější nedostatky z předchozích hodnocení pracovišť EPI Kunovice. Tato kontrolní zpráva, která byla v souladu s požadavky AK předložena v říjnu 2011, reagovala na kritické výtky AK, ale vyrovnávala se s nimi jen velmi povrchním a formálním způsobem. Způsob zpracování kontrolní zprávy ukazuje, že vysoká škola nebyla schopna provést adekvátní analýzu vývoje personálního zabezpečení a jeho perspektiv. Konstatování, že 4 osoby (s konkrétními jmény) ukončily studium v doktorském programu (včetně pana rektora), nebylo zasazeno do souvislosti akreditovaných studijních oborů, realizovaných předmětů a perspektiv jejich rozvoje na EPI Kunovice. Doktorské studium u dalších deseti pracovníků (o půl roku později již se dvěma z nich byl ukončen pracovní poměr) nebylo opět specifikováno. Ani v jednom případě nebylo uvedeno, v jakém pracovním poměru na EPI Kunovice jsou dané osoby, ani v jakém oboru doktorské studium realizují a na jaké vysoké škole. Stejnou podobu měla i informace o připraveném zahájení habilitačního řízení u osmi pracovníků (o půl roku později již jedním z nich byl ukončen pracovní poměr, u některých z nich byla informace o přípravě na habilitaci poskytnuta AK již v roce 2007). Nikdo z nich zatím habilitační řízení nezahájil, nebyla dokončena žádná habilitační práce a kvalita publikační činnosti jednotlivých „kandidátů“ neodpovídá možnému zahájení habilitačního řízení na jakékoli české vysoké škole v daném oboru v perspektivě jednoho roku.

Vedení EPI Kunovice ve zprávě konstatovalo, že přijalo nástroje, které povedou ke zvýšení a zlepšení publikační činnosti. Ta je ovšem výrazně orientována na vlastní publikační činnost školy, publikace v odborných časopisech s alespoň celostátním významem chybějí.

Z opatření zmíněných v kontrolní zprávě se upozorňuje na zvýšenou pozornost věnovanou bakalářským pracím, kdy je v případě, že vedoucí i oponent práce jsou mimo akademickou obec, EPI Kunovice stanovován pedagogický pracovník. Konkrétní podniková témata v případě ekonomických studijních programů jsou v řadě bakalářských prací spojena s vedoucím práce i oponentem pocházejícím z jedné firmy; tím může docházet do jisté míry i k etickému střetu – vedoucím práce je vedoucí pracovník firmy, oponent jeho přímý podřízený, nebo naopak (*konkrétně např. práce „Nové metody marketingového výzkumu a jeho optimalizace ve firmě Maximum“*, vedoucí práce ředitelka agentury, oponent marketingový ředitel firmy, nebo naopak ředitel byl oponentem a jeho podřízený práci vedl: práce

„Optimalizace řešení zpracování systému zákaznických objednávek ve společnosti SPD Kroměříž“, vedoucí - vedoucí výroby firmy, oponent - ředitel). Za pozitivní lze považovat fakt, že práce jsou zveřejňovány i s posudky oponenta, lze doporučit (přestože zákon to explicitně nevyžaduje), aby byl zveřejněn i posudek vedoucího práce.

Z ověření úrovně bakalářských prací lze konstatovat částečně zlepšení kvality prací, ale v případě ekonomických studijních programů stále přetrvávají oborově nevyhovující témata (např. z prací roku 2012 jsou mimo zaměření oboru Finance a daně práce: „Analýza a vhodné řešení nezaměstnanosti ve Slovenské republice“; nebo práce „Řízení kvality a ekonomika systému bakalářských prací“; nebo práce „Portál pro výuku znalostí a dovedností v oboru podnikatelská etika“; mimo zaměření oboru Management a marketing „Zpronevěra a krádež jako nejčastější trestné činy“), ne příliš hluboká forma analýzy a práce s kvalitní odbornou literaturou.

Práce v oboru Elektronické počítače mají většinou témata odpovídající danému oboru a jejich zpracování splňuje požadavky na úroveň bakalářské práce. V tomto oboru jsou studenti zřejmě motivováni zájmem o nové technologie v oblasti software i hardware. V oboru Ekonomická informatika se většinou jedná o témata z oblasti softwarového zabezpečení podnikové agendy s velmi malým obecně ekonomickým aspektem. Nicméně jde taktéž o témata jak svou volbou, tak zpracováním, odpovídající požadavku na bakalářskou práci. Posudky jsou většinou velmi příznivé. Akceptovány jsou jen práce vyhovující požadavkům na absolventa bakalářského studia.

Studenti i nadále poměrně bezúčelně překládají své práce do angličtiny (s alternativou překladu do němčiny či ruštiny), aniž by absolvovali kurz odborného psaní v cizím jazyce (byť překlad mohou konzultovat s lektorem).

Čas věnovaný na překlad by bylo vhodnější věnovat prohloubení samostatné odborné práce.

Kontrolní zpráva tedy předkládala obraz bezproblémového vývoje školy a fakticky nenavrhovala žádné další kroky, které by měly zlepšovat kvalitu studia ve studijních programech.

2. Současná situace v akreditovaných činnostech

Ještě před předložením vyžádané kontrolní zprávy EPI Kunovice žádal i o prodloužení akreditace stávajících oborů. U dvou ekonomicky zaměřených studijních programů AK spolu se stanoviskem k prodloužení platnosti konstatovala závažné nedostatky při uskutečňování studijního programu a navrhla omezení akreditace spočívající v zákazu přijímat ke studiu

nové uchazeče (zdůvodnění viz zápis akreditační komise č. 4/2011 z 12. – 14. září 2011). U studijního programu Informatika se dvěma obory AK nenavrhovala omezení akreditace. Aniž by EPI Kunovice upozornil AK, překročil v období po prodloužení platnosti akreditace k významným personálním změnám, které se citlivě dotkly i zabezpečení některých klíčových studijních předmětů. O tom, že na EPI Kunovice dochází k odchodu pracovníků, se AK dozvěděla až z denního tisku. Vyžádala si tedy další informace o rozsahu odchodů vyučujících uvedených v akreditačním spise, o jejich budoucí náhradě a o tom, kdo v současnosti (tj. v dubnu 2012) na vysoké škole výuku ve studijních programech zabezpečuje.

Zpráva poskytnutá AK se vyznačovala nepřesnými či matoucími údaji. Změny nebyly vztaženy k jednotlivým studijním oborům. Údaje o pracovních úvazcích kmenových pracovníků nad rámec úvazku na EPI nelze považovat za zcela důvěryhodné, neboť např. příslušné formuláře pomíjejí jejich aktivity zveřejněné na webu VOŠ Kunovice.

EPI Kunovice vysvětluje odchod některých pracovníků tím, že podle nové akreditace došlo ke snížení přímé výuky, a tudíž k omezení počtu pracovníků. Ve skutečnosti však pracovníci, kteří EPI Kunovice opustili, byli v akreditačním spise uvedeni jako součást zabezpečení studijního programu, jeden pracovník vykonával dokonce funkci garanta. Uváděné kvalifikované náhrady byly často odborně jiného zaměření. Další nedostatky zjištěné u doplňovaného personálního zabezpečení se týkaly celkové výše úvazků (převyšující dokonce 100 hodin/týden), nejasnosti vzhledem k doloženému příslibu pracovníka plně působit na jiné vysoké škole, chybějící podpis a souhlas s působením u dalšího pracovníka, velmi odlišné odborné zaměření, než měla být výuka. Celkově lze tedy konstatovat, že personální zabezpečení oboru vykazuje zhoršující se tendenci a zjevnou nestabilitu. V současné chvíli chybí garant studijního oboru Ekonomická informatika. Ani pro obory Finance a daně a Management a marketing zahraničního obchodu, u nichž AK v roce 2011 navrhovala omezení akreditace, nelze považovat garance za odpovídající standardům (garantem nemůže být nehabilitovaný pracovník či pracovník, jehož odborná a publikační činnost svým zaměřením nekoresponduje s garantovaným studijním oborem).

3. Publikační činnost

Vedení EPI Kunovice si uvědomuje nutnost zvyšovat kvalifikaci a publikační aktivitu akademických pracovníků vysoké školy, ale je nutné upozornit na to, že zvýšení publikační činnosti prostřednictvím vlastního časopisu či nakladatelské činnosti není cestou zvyšování

kvality publikací. Publikování článků v časopise vydávaném EPI Kunovice, na místo v odborných recenzovaných časopisech s celostátní působností nebo impaktovaných časopisech může u perspektivních pracovníků snižovat jejich potenciál uspět v habilitačním řízení.

4. Transparentnost studia

Z hlediska transparentnosti studia přetrvávají nejasnosti ohledně studentů, kteří dříve absolvovali vzdělávací program na vyšší odborné škole (VOŠ). Vedení EPI Kunovice na jedné straně konstatovalo, že vysoká škola neuznává žádné předměty absolventům VOŠ (což v případech, kdy nejde o profilující předměty, a jsou daná jasná pravidla uznávání, se zdá až příliš rigidní přístup), zároveň ale absolventi VOŠ jsou schopni vystudovat bakalářský program za rok a půl, tj. za poloviční dobu standardní doby studia. Vysvětlení, že jim to jde rychleji, protože mají hlubší znalosti, je skutečně specifické, protože výuka v předmětech zahrnuje i jistou časovou náročnost, zpracování prací apod. Je to v rozporu i s cílem konkretizovaného dlouhodobého záměru pro rok 2011, kde se hovoří o dopracování kreditového systému ECTS.

Při jednání s vedením školy se účelová pracovní skupina zajímala o studenty ze zahraničí (mimo Slovenskou republiku) na EPI Kunovice. Vedení školy sdělilo, že zahraniční studenti na EPI Kunovice běžně nestudují, maximálně se jedná o jednoho či dva studenty dlouhodobě pobývajících v ČR. Při následném ověření této skutečnosti bylo na základě údajů z matriky studentů zjištěno, že v současnosti studuje na EPI Kunovice 15 studentů s občanstvím mimo Českou či Slovenskou republiku, přičemž ve většině případů jde o studenty z Ukrajiny.

5. Tvůrčí činnost

Související tvůrčí činnost EPI Kunovice odpovídá požadavkům na bakalářský studijní program. Pozitivně lze hodnotit zejména konference, které se pravidelně na škole organizují a jichž se účastní i pracovníci z jiných vysokých škol z ČR i SR. Z těchto konferencí vycházejí sborníky. Pozitivně lze hodnotit i aktivity spojené s regionem, ve kterém EPI Kunovice působí. Školou uváděná výzkumná činnost není realizována na EPI Kunovice, jednotliví pracovníci se některých výzkumů účastní na jiných vysokoškolských pracovištích.

Závěry a doporučení

EPI Kunovice uskutečňuje 3 bakalářské studijní programy a v nich 4 studijní obory. U dvou oborů Akreditační komise navrhla omezení akreditace, další obor Ekonomická informatika bude muset urychleně řešit otázku garanta. Vysoká škola nevykazuje dostatečnou schopnost sebereflexe, nastavení vhodných mechanismů vnitřního hodnocení, koncepční rozvoj. I když jde o bakalářské studium, publikační činnost vyučujících by se neměla orientovat takřka výhradně na publikace vydávané EPI Kunovice, personální „politika“ by se měla orientovat na rozvoj oborů a klíčových předmětů v těchto oborech. Rozesílání vlastních tiskovin do zahraničí není svědectvím kvality publikací a ani kvalitu nezvyšuje, stejně tak jako překlady bakalářských prací do angličtiny nemají pozitivní dopad na kvalitu těchto prací (spíše naopak).

Doporučení pro vedení vysoké školy

1. Vytvořit si systém vnitřního hodnocení kvality, realisticky hodnotit silné a slabé stránky školy. Provést si analýzu perspektivy rozvoje jednotlivých oborů. Tyto úkoly škola formulovala v konkretizaci dlouhodobého záměru pro rok 2011, ale doposud se to nijak neprojevílo.
2. Urychleně zajistit garanta oboru Ekonomická informatika, který by splňoval kritéria (včetně odborného zaměření) do září 2012. Pokud vysoká škola zamýšlí do budoucna dále uskutečňovat a rozvíjet studijní program Bankovníctví, peněžnictví a pojišťovnictví a Management a marketing, zajistit garanty v souladu se standardy AK. Z hlediska personálního zabezpečení je nutné posílení akademického zázemí především v kategorii habilitovaných docentů či profesorů s důrazem na mladší věkovou kategorii, jejichž odbornost se vztahuje k zajišťovaným předmětům.
3. Zrušit požadavky na překlady bakalářských prací do cizího jazyka.
4. Realisticky hodnotit odborný růst pracovníků a jejich habilitační možnosti, při zvyšování kvalifikace posílit orientaci na českou odbornou komunitu.
5. Orientovat pracovníky na publikační činnost mimo vlastní nakladatelské zdroje.
6. Vytvořit transparentní prostředí pro přijímání studentů VOŠ do studijních programů.
7. Zvýšit provázání vedoucích bakalářských prací a jejich oponentů na odborné zázemí EPI Kunovice.

8. Ke zveřejněným bakalářským pracím s posudky oponentů přidat i posudky vedoucího práce (byť to zákon explicitně nevyžaduje).
9. Zabezpečit, aby rozvrhy hodin odpovídaly skutečnosti.
10. Posílit knihovní fond elektronickými databázemi.
11. Prohlubovat mezinárodní spolupráci a mobility (studentů i vyučujících) směřující do zemí Evropské unie, v jejímž rámci lze očekávat i mobilitu pracovníků vzdělaných na EPI.
12. Dále rozvíjet tvůrčí činnost, posilovat možnost zapojení studentů do této činnosti.